

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

852. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

70. ÅRGANG 31. OKTOBER 1968

Tomatsorter 1968

Statens Forsøgsvirksomhed indbød i 1966 til deltagelse i tomatsortsforsøg. Der anmeldtes 8 nye og indkøbtes 3 udenlandske sorter, som i forsøgene blev sammenlignet med de 7 tomatsorter, der anerkendtes i 1966.

Forsøgene blev i 1967 udført på Statens Væksthusforsøg, Virum, og statens forsøgsstation, Spangsbjerg, og i 1968 på Virum og Statsfængslet Renbæk.

Det fremgår af tabel 1, at der er tale om tre tidlige og langvarige kulturer samt om en senere og kortvarig kultur.

Der er høstet 3 gange ugentlig, og frugterne er hver gang sorteret i I, II og III sortering efter sorteringsreglerne ved Gartnernes Salgsforeninger. Hver 7. høstdag er alle frugter størrelses-sorteret, og forekomst af grønskjold, grøn nakke, riflede, griffelråd og kantede (hule) er gjort op. For at kunne beskrive sorterernes kvalitetsmæssige egenskaber så indgående som muligt, er der taget hensyn til selv små fejl. Hver 14. dag er alle frugter skåret igennem, og antallet af frørum

samt frugter med hulhed, grøn kærnemasse og brune karstrengene er talt op. Hule frugter er sorteret i svagt og stærkt hule, hvor kategorien stærkt hule betyder en væsentlig kvalitetsforringelse. Også grøn kærnemasse er opdelt i 2 sorteringsringer, nemlig i frugter, hvor kun kærnemassen er grøn og i frugter, hvor både kærnemasse, frøstole og vægge er grønne. Medens grøn kærnemasse alene kun er en skønhedsfejl, medfører grøn frøstol og væg desuden ofte en forringelse af smagen og er derfor en langt alvorligere fejl.

For at kunne vurdere sorterne økonomisk, er der beregnet et værdital på grundlag af de gennemsnitspriser, som er opnået sæsonen igennem for hver sortering i årene 1963 til 1967 ved salgsforeningen i Odense. Disse gennemsnitspriser er derefter multipliceret med antal kg af hver sortering i hver plukkeperiode (= 2 uger) for hver sort og hvert forsøg.

I tabel 2 er de anerkendte sorter anført efter den rækkefølge, de opnåede ved anerkendelsen i 1966. De angivne værdital er resultatet af de

Tabel 1. De vigtigste data for de 4 forsøg

	Sået	Udplantning	Første høstdag	Sidste høstdag	Antal pl./m ²	Gns. kg/m ²
1967						
Virum	25/12-66	9/2	31/3	23/10	3,0	26,9
Spangsbjerg.....	13/12-66	9/2	4/4	25/9	3,2	23,3
1968						
Virum	6/12-67	1/2	29/3	27/9	3,0	22,2
Renbæk.....	29/3-68	7/5	16/6	9/9	3,0	16,2

sidste to års forsøg, medens tallene i parentes er værditalle fra de 9 forsøg i 1965-66. De nye sorter er nævnt i rækkefølge efter værditalle i de sidste to års forsøg. En undtagelse herfra er sort nr. 24, der udskydes på grund af dens tilbøjelighed til at give stærkt hule frugter. Sorterne 28, 27, 26, 31 og 33 kan heller ikke fortsætte i forsøgene, fordi deres værdital er så lave, at de ikke har mulighed for anerkendelse.

Det er besluttet, at alle sorter, som fortsætter i forsøgene eller som markedsføres, skal navngives efter to års deltagelse, og at anonymiteten kun opretholdes for de sorter, som udskydes af forsøgene og ikke markedsføres.

De navngivne sorter ejes eller repræsenteres i Danmark af: H. P. Lindgreen's Enke I/S, Åbenrå (nr. 4, 6, 12, 7, 21, 25 og 24), Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup (nr. 3), J. E. Ohlsens Enke, Ny Munkegård, Tåstrup (nr. 22 og 29), J. Asmussen's Eftf., København (nr. 34), A. Hansens Amagerfrø, Kastrup (nr. 30 og 32).

Til belysning af sorterens egenskaber er der i tabel 3 angivet forekomsten af en række fejl ved frugterne, medens tabel 4 giver en oversigt over frugternes størrelse og antal frørum. Forsåvidt angår frugtstørrelsen, er det på grundlag af disse tal muligt at beregne, hvor stor en del af frugterne, der vil gå i sorteringerne store (7,0-5,7 cm), middel (5,8-4,7 cm) og små (4,8-4,0 cm).

Konklusion

De anerkendte sorter hævder sig så godt, at de stadig bør foretrækkes som hovedsorter. Af de nye sorter har især nr. 34 og nr. 29 interesse, hovedsagelig på grund af deres mange I sorterings frugter.

Sort nr. 34 er kraftigtvoksende, og frugterne er lyshudede, regelmæssige og 2-3-rummede. Sort nr. 29 er karakteristisk ved en bred og lav vækst. Sidst på sæsonen er der i forsøgene forekommet en del nekrotiske bladpletter. Frugterne er regelmæssige, ret små og overvejende 2-rummede.

Tabel 2. Oversigt over værdital, udbytte, tidlighed og sortering. Gns. af 4 forsøg

	Sorts- nr.	Værdi kr./m ²	Ialt kg/m ²	Første 4 uger kg/m ²	% I sort.	kg/m ²		
						I sort.	II sort.	III sort.
Anerkendte sorter:								
Early Rever, Stollybro S 66	4	86 (66)	23,6	4,0	51	12,1	8,6	2,7
Revermun, Stollybro S 66	6	86 (64)	24,4	4,6	41	9,9	10,6	3,7
Rever Special, Stollybro S 66	12	83 (63)	22,7	3,7	64	14,5	6,0	2,0
Immuna, Weibull S 66	7	81 (60)	23,1	4,5	41	9,5	9,2	3,7
Minerva W:s S 66	21	87 (59)	23,8	4,1	55	13,2	8,0	2,5
Regina F ₁ , Toftø S 66	3	79 (58)	22,7	3,8	44	10,0	8,8	3,7
Kvithamar I, S 66	22	80 (58)	21,3	4,8	45	9,6	8,8	2,7
Nye sorter:								
Selsey Cross	34	88	22,6	4,1	73	16,4	4,1	1,8
Portia F ₁	29	88	23,3	4,6	58	13,6	6,9	2,4
Multicross A 12	30	84	21,6	3,9	66	14,2	5,6	1,6
Eurocross BB	32	83	21,8	4,3	64	13,9	5,3	2,2
Euromun E 2	25	81	23,1	3,6	50	11,6	8,5	2,9
Revermun Selecta	24	85	23,4	4,5	44	10,3	9,9	3,0
	28	80	22,0	4,3	50	11,0	8,1	2,6
	27	79	23,4	3,5	40	9,4	10,1	4,5
	26	79	22,3	3,5	47	10,5	8,2	3,5
	31	76	20,5	4,0	49	10,1	7,6	2,6
	33	73	19,2	3,7	66	12,7	4,3	2,0

Beskrivelse af de anerkendte sorter

Nr. 4. *Early Rever, Stollybro S 66.*

Ejer: H. P. Lindgreen's Enke I/S, Aabenrå.

F₁ hybrid. Væksten er meget kraftig, og planterne syner tætte med store, lidt hængende blade. Ikke modtagelig for fløjlsplet, dog forekommer enkelte planter, der angribes kraftigt. Sorten har givet det største udbytte af alle de afprøvede sorter og er tidlig. Kvaliteten er god. Frugterne er overvejende 3 rummede, middelstore og runde til fladrunde.

Nr. 6 *Revermun, Stollybro S 66.*

Ejer: H. P. Lindgreen's Enke I/S, Aabenrå.

F₁ hybrid. Er tidligere anerkendt i 1961 med betegnelsen S 61. Væksten er meget kraftig og noget åben med ret udstående blade og temmelig langt mellem klaserne. Ikke modtagelig for fløjlsplet. Udbyttet er stort, og sorten er meget tidlig. Kvaliteten er ikke helt tilfredsstillende, da frugterne er tilbøjelige til at blive riflede og hule. Sorten giver derfor relativt få I sorterings frugter. Frugterne er middelstore til store, fladrunde og 3 til flerrummede.

Nr. 12. *Rever Special, Stollybro S 66.*

Ejer: H. P. Lindgreen's Enke I/S, Aabenrå.

F₁ hybrid. Væksten er meget kraftig og noget åben med ret udstående blade. Ikke modtagelig for fløjlsplet, dog forekommer enkelte planter med svage angreb. Udbyttet er stort, men sorten er ikke udpræget tidlig. Kvaliteten er meget fin, med højeste procent i I sorterings af alle anerkendte sorter. Sorten har ringe tilbøjelighed til at give grønnakkede, riflede og hule frugter. Frugterne er ret små, fladrunde, overvejende 3 rummede.

Nr. 7. *Immuna, Weibull S 66.*

Ejer: W. Weibull A-B., Landskrona, Sverige.

F₁ hybrid. Er tidligere anerkendt i 1961 med betegnelsen S 61. Væksten er kraftig og noget åben med lidt hængende blade. Temmelig langt mellem klaserne. Modtagelig for fløjlsplet sidst på sæsonen. Sorten er meget tidlig og udbyttet tilfredsstillende. Kvaliteten er god, men ikke helt på højde med de bedste af de anerkendte sorter. Frugterne er store, runde til fladrunde og 3 til flerrummede.

Table 3. Frugternes udvendige og indvendige egenskaber i % af alle undersøgte frugter. Gns. af 4 forsøg

Sorts nr.	Udvendige egenskaber					Indvendige egenskaber				
	grøn-skjold	grøn nakke	rif-lede	hule	griff. råd	hule svagt	grøn indvendig stærkt	kærne-masse	+ vægge + frøst.	lyse frø-stole
4	20	11	5	12	0,1	9	8	10	5	17
6	22	14	12	13	0,3	14	8	15	7	18
12	16	8	3	7	0,1	7	4	14	6	17
7	19	11	7	22	2,6	10	11	20	8	14
21	20	10	6	16	0,4	9	6	29	9	30
3	17	11	5	18	0,3	14	16	18	6	17
22	28	21	6	19	0,2	12	11	12	10	24
34	15	1	4	4	0,3	4	2	13	7	17
29	24	20	2	15	0,2	9	11	13	8	22
30	13	6	3	13	0,2	9	5	18	7	16
32	14	1	5	11	1,7	7	5	16	10	15
25	17	2	6	18	0,3	12	9	6	4	11
24	22	12	7	16	0,4	15	21	7	8	24
28	20	15	6	10	0,7	9	8	21	5	20
27	25	13	12	17	—	14	12	21	5	24
26	34	12	2	21	—	14	14	12	9	15
31	18	13	8	12	0,8	10	5	15	6	22
33	15	6	4	7	0,2	7	4	10	5	24

Nr. 21. *Minerva W:s S 66.*

Ejer: W. Weibull A-B., Landskrona, Sverige.

F₁ hybrid. Væksten er kraftig med lidt hængende blade. Ikke modtagelig for fløjlsplet. Sorten er ikke udpræget tidlig, men udbyttet tilfredsstillende. Kvaliteten er god. Frugterne er middelstore og 3 til flerrummede.

Nr. 3. *Regina F₁, Toftø S 66.*

Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup.

F₁ hybrid. Væksten er kraftig og tæt med lidt hængende blade. Modtagelig for fløjlsplet. Sorten er ikke udpræget tidlig, men udbyttet tilfredsstillende.

lende. Kvaliteten er god, dog er frugterne tilbøjelige til at blive hule. Frugterne er middelstore, runde til fladrunde og overvejende 3 rummede.

Nr. 22. *Kvithamar I S 66.*

Ejer: Statens Forsøgsgård, Kvithamar, Norge.

F₁ hybrid. Væksten er ret kraftig med noget udstående blade, der ofte får nekrotiske pletter, mindende om magnesiummangel. Ikke helt modstandsdygtig over for fløjlsplet. Sorten er meget tidlig, men udbyttet er ikke helt tilfredsstillende. Kvaliteten er god. Frugterne er middelstore, fladrunde og 3 rummede med tydelig grønflamning ved stikenden, som dog forsvinder ved modning.

Tabel 4. Frugtstørrelse og antal frørum i % af alle undersøgte frugter. Gns. af 4 forsøg

Sorts nr.	Frugtstørrelse — diam. i cm						g pr. frugt	Frørum				Gns. antal rum	
	> 7,0	7,0-5,7	5,8-4,7	4,8-4,0	4,0-3,5	< 3,5		2 rum	3 rum	4 rum	> 5 rum		
Anerkendte sorter:													
Early Rever, Stollybro S 66.....	4	1	10	53	28	5	3	61	19	67	10	4	3,0
Revermun, Stollybro S 66.....	6	3	15	51	24	4	3	65	7	57	19	17	3,5
Rever Special, Stollybro S 66.....	12	1	5	42	42	6	4	54	34	56	6	4	2,8
Immuna, Weib. S 66	7	2	14	57	20	5	2	66	19	62	12	7	3,1
Minerva W:s, S 66..	21	1	12	61	21	3	2	67	23	59	11	7	3,0
Regina F ₁ , Toftø S 66	3	—	12	47	32	5	4	59	45	46	6	3	2,7
Kvithamar I, S 66	22	1	8	52	31	5	3	58	20	70	7	3	2,9
Nye sorter:													
Selsey Cross	34	1	4	41	43	7	4	53	43	49	5	3	2,7
Portia F ₁	29	—	3	40	44	8	5	50	77	23	—	—	2,2
Multicross A 12....	30	1	11	55	26	4	3	64	38	55	5	2	2,7
Eurocross	32	1	7	51	32	5	4	60	40	49	8	3	2,7
Euromun E 2.....	25	1	8	50	31	6	4	58	21	68	8	3	2,9
Revermun Selecta ..	24	2	14	54	24	4	2	63	44	48	5	3	2,7
	28	1	7	47	35	6	4	55	40	51	6	3	2,7
	27	5	16	48	25	4	2	65	3	45	24	28	3,8
	26	—	7	55	31	4	3	59	70	30	—	—	2,3
	31	1	8	42	38	7	4	56	18	60	12	10	3,1
	33	1	4	38	45	7	5	51	37	50	9	4	2,8

Statens Væksthusforsøg, Virum

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Rolighedsvvej 26, 1958 København V, postgiro 2299, tlf. (01) 35 06 14. Abonnementsprisen er for 1968 8,80 kr. årlig, incl. Moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 12.000 eksemplarer.